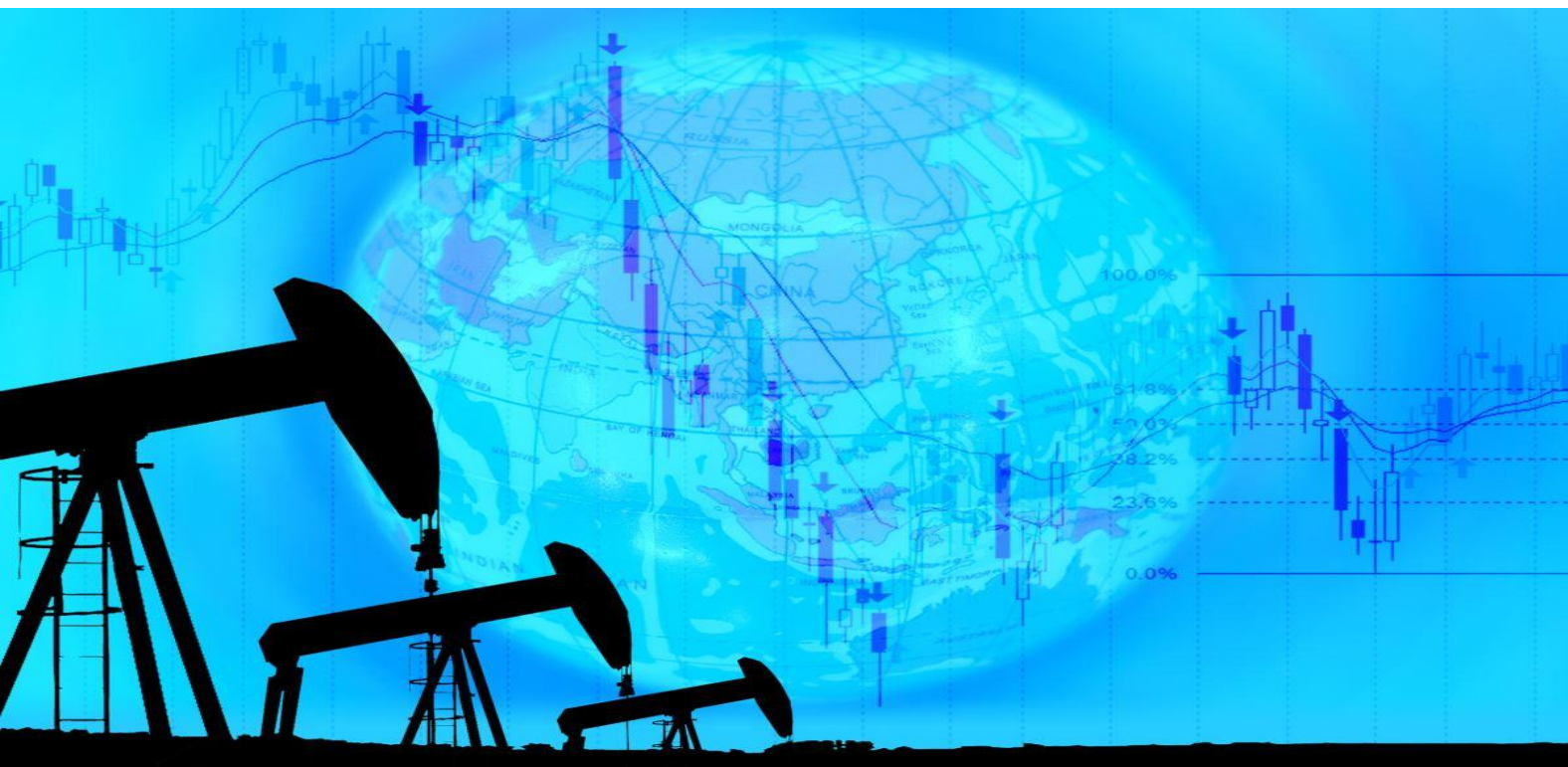

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران
معاونت بررسی‌های اقتصادی

بازار نفت اوپک در آوریل ۲۰۱۹

متوسط تولید نفت خام ایران در ماه آوریل ۲۰۱۹ حدود ۲,۶ میلیون بشکه در روز بوده که حدود ۱۶۰ هزار بشکه در روز نسبت به مارس همین سال و ۱,۲۷ میلیون بشکه در روز نسبت به آوریل سال گذشته میلادی، کاهش یافته است. علاوه بر این، جایگاه ایران در تولید نفت خام از جایگاه سوم (در سال ۲۰۱۸) به پنجم (آوریل ۲۰۱۹) تضعیف شده است. قیمت نفت خام سبک اوپک (ORB) در ماه آوریل ۲۰۱۹ با افزایش ۴,۴۱ دلار در هر بشکه نسبت به ماه قبل خود به ۷۰,۷۸ دلار در هر بشکه (بالاترین قیمت در شش ماهه اخیر) رسید در حالی که تولید نفت خام اوپک در این ماه نسبت به ماه مارس ۲۰۱۹ تغییری نداشت و در سطح ۳۰,۰۳ میلیون بشکه در روز باقی ماند.

تهیه‌کننده: طاهره کریمی دستاویی

خرداد ۱۳۹۸

رشد اقتصاد جهان

رشد اقتصادی جهان در سال ۲۰۱۸، ۳٫۶ درصد برآورد شده و پیش بینی می‌شود در سال ۲۰۱۹ به رشد ۳٫۲ درصدی دست یابد. در اقتصادهای عضو OECD، رشد اقتصادی آمریکا در سال ۲۰۱۹ به ۲٫۶ درصد می‌رسد (در مقایسه با رشد ۲٫۹ درصدی در سال ۲۰۱۸). رشد تولید ناخالص داخلی ژاپن پس از رشد ۰٫۸ درصدی در سال ۲۰۱۸ در سال ۲۰۱۹ به ۰٫۴ درصد کاهش خواهد یافت. رشد منطقه یورو در سال ۲۰۱۹، ۱٫۲ درصد باقی می‌ماند که نسبت به رشد ۱٫۸ درصدی در سال ۲۰۱۸ کاهش یافته است. در اقتصادهای غیر OECD، پیش بینی می‌شود رشد اقتصادی چین در سال ۲۰۱۹ به ۶٫۲ درصد رسیده در حالیکه این مقدار در سال ۲۰۱۸ برای کشور چین ۶٫۶ درصد بوده است. رشد اقتصادی هند، از ۷٫۳ درصد در سال ۲۰۱۸ به ۷٫۱ درصد در سال ۲۰۱۹ خواهد رسید. پیش بینی رشد اقتصادی در برزیل در سال ۲۰۱۹ حدود ۱٫۷ درصد اعلام شده است در حالی که در سال ۲۰۱۸ این رقم ۱٫۱ درصد بوده و رشد اقتصادی روسیه نیز برای سال ۲۰۱۹ حدود ۱٫۶ درصد پیش بینی شده در حالیکه این رقم در سال ۲۰۱۸، تقریباً ۲٫۳ درصد بوده است.

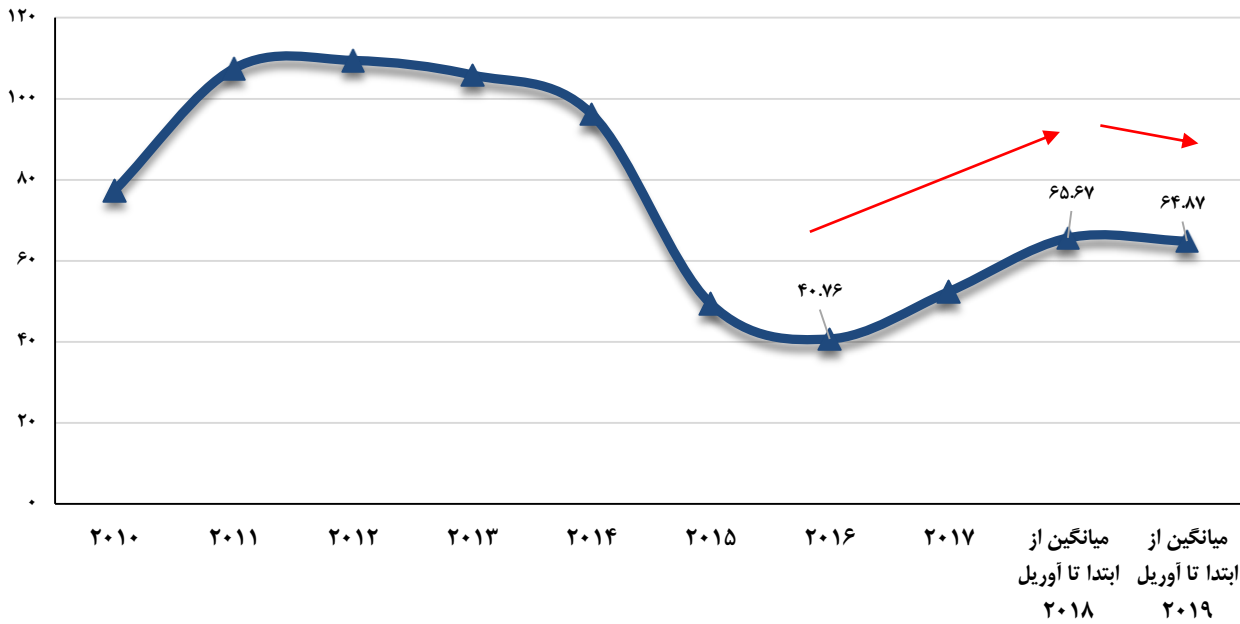
تغییر قیمت نفت خام اپک

در ماه آوریل قیمت نفت سبد اوپک (ORB¹) با ۴٫۴۱ دلار افزایش (افزایش ۶٫۶ درصدی نسبت به ماه مارس) به ۷۰٫۷۸ دلار به ازای هر بشکه (بالاترین قیمت در شش ماهه اخیر) رسید. علت این افزایش، نگرانی بازار از اختلالات اضافه تامین نفت در پی خطرات ژئوپلیتیک جدید در مناطق تولید کننده اصلی نفت بوده است. قیمت آتی نفت خام نیز نسبت به ماه اکتبر ۲۰۱۸ به بالاترین سطح خود رسیده است. در ماه آوریل ۲۰۱۹، نفت برنت به طور متوسط ۴٫۶۰ دلار (۶٫۹ درصد) نسبت به ماه قبل بالاتر بوده و به ۷۱٫۶۳ دلار در هر بشکه رسیده در حالی که نفت وست تگزاس NYMEX WTI با افزایش ۵٫۷۰ دلاری (۹٫۸ درصدی) نسبت به ماه قبل به متوسط ۶۳٫۸۷ دلار در هر بشکه رسید. قیمت آتی نفت خام DME عمان نیز نسبت در آوریل ۲۰۱۹ به ماه قبل به میزان ۴٫۲۵ دلار (۶٫۴ درصد) افزایش و به ۷۱٫۲۰ دلار در هر بشکه رسید.

بررسی روند متوسط قیمت نفت خام اوپک از سال ۲۰۱۰ تا آوریل ۲۰۱۹ نشان می‌دهد که با وجود کاهش شدید قیمت نفت خام اوپک از سال ۲۰۱۴ تا ۲۰۱۶، متوسط قیمت نفت خام از سال ۲۰۱۶ روند صعودی در پیش گرفته و از ۴۰٫۷۶ به ۶۵٫۶۷ دلار به ازای هر تن در سال ۲۰۱۸ رسیده است. متوسط قیمت نفت خام اوپک از ابتدای سال ۲۰۱۹ تا آوریل، ۶۴٫۸۷ دلار به ازای هر بشکه بوده که نسبت به سال قبل با کاهش حدود ۱٫۲ درصدی روبرو شده است. نمودار ۱ روند سالانه تغییر قیمت نفت خام اوپک را نشان می‌دهد.

¹ The OPEC Reference Basket

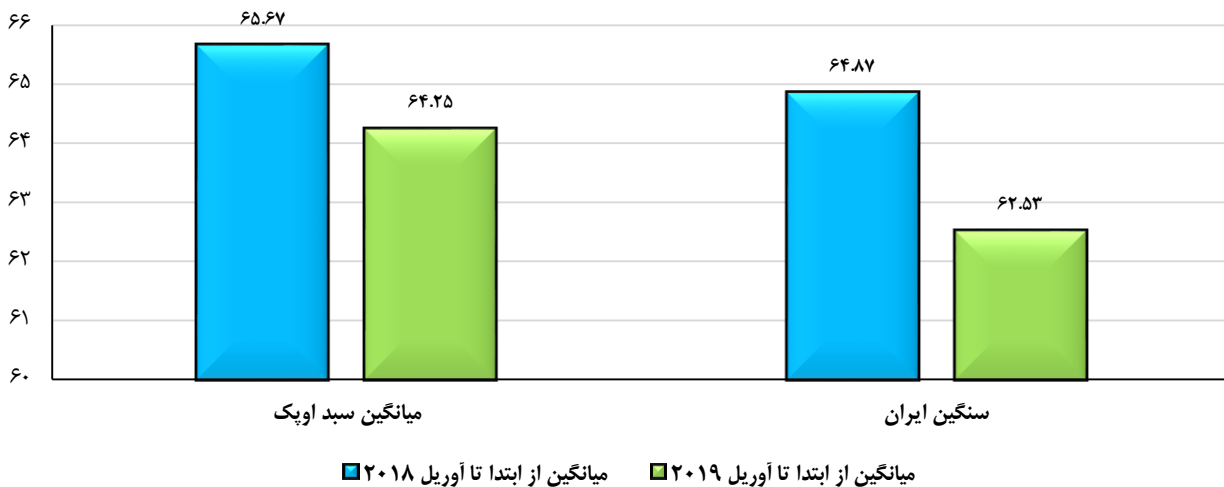
نمودار ۱- روند تغییر میانگین بهای نفت سبد اپک (دلار در هر بشکه)

منبع داده‌ها: سازمان اوپک

قیمت نفت سنگین ایران در ماه مارس ۲۰۱۹ معادل ۶۴,۱۷ دلار در هر بشکه بوده که با افزایش ۶,۸ درصدی در ماه آوریل ۲۰۱۹ به ۶۸,۵۲ دلار در هر بشکه رسیده است (نمودار ۲). میانگین قیمت نفت سنگین ایران (متوسط ابتدای سال تا آوریل ۲۰۱۹) هم ۶۲,۵ دلار به ازای هر بشکه بوده که نسبت به مدت مشابه سال ۲۰۱۸ (۶۴,۲۵ دلار در هر بشکه)، ۲,۷ درصد کاهش یافته است.

نمودار ۲- مقایسه قیمت میانگین نفت اوپک و نفت سنگین ایران (دلار در هر بشکه)

منبع داده‌ها: سازمان اوپک

تقاضای جهانی نفت

در سال ۲۰۱۸، تخمین زده شده که تقاضای نفت با افزایش ۱,۴۱ میلیون بشکه در روز نسبت به سال ۲۰۱۷، به ۹۸,۷۳ میلیون بشکه در روز رسیده است. امریکا و هند در مجموع با افزایش حدود ۶۸۰ هزار بشکه در روز باعث رشد تقاضای نفت در سال ۲۰۱۸ شدند. طبق پیش‌بینی انجام گرفته برای سال ۲۰۱۹، در این سال رشد جهانی تقاضای نفت معادل ۱,۲۱ میلیون بشکه در روز خواهد بود یعنی از رشد تقاضا در مقایسه با سال قبل، کاسته خواهد شد. همچنین پیش‌بینی می‌شود که مصرف جهانی نفت به ۹۹,۹۴ میلیون بشکه در روز در سال ۲۰۱۹ برسد. از سوی دیگر، در آمریکای لاتین و خاورمیانه طی فصل اول سال ۲۰۱۹ تعدیلات رو به پایین انجام شده که میزان تقاضای نفت را از میزان مورد انتظار نیز کمتر نشان می‌دهد. در این سال مشابه کاهش تقاضا، برای کشورهای اروپایی OECD، آمریکای لاتین و خاورمیانه هم پیش‌بینی شده است.

عرضه جهانی نفت

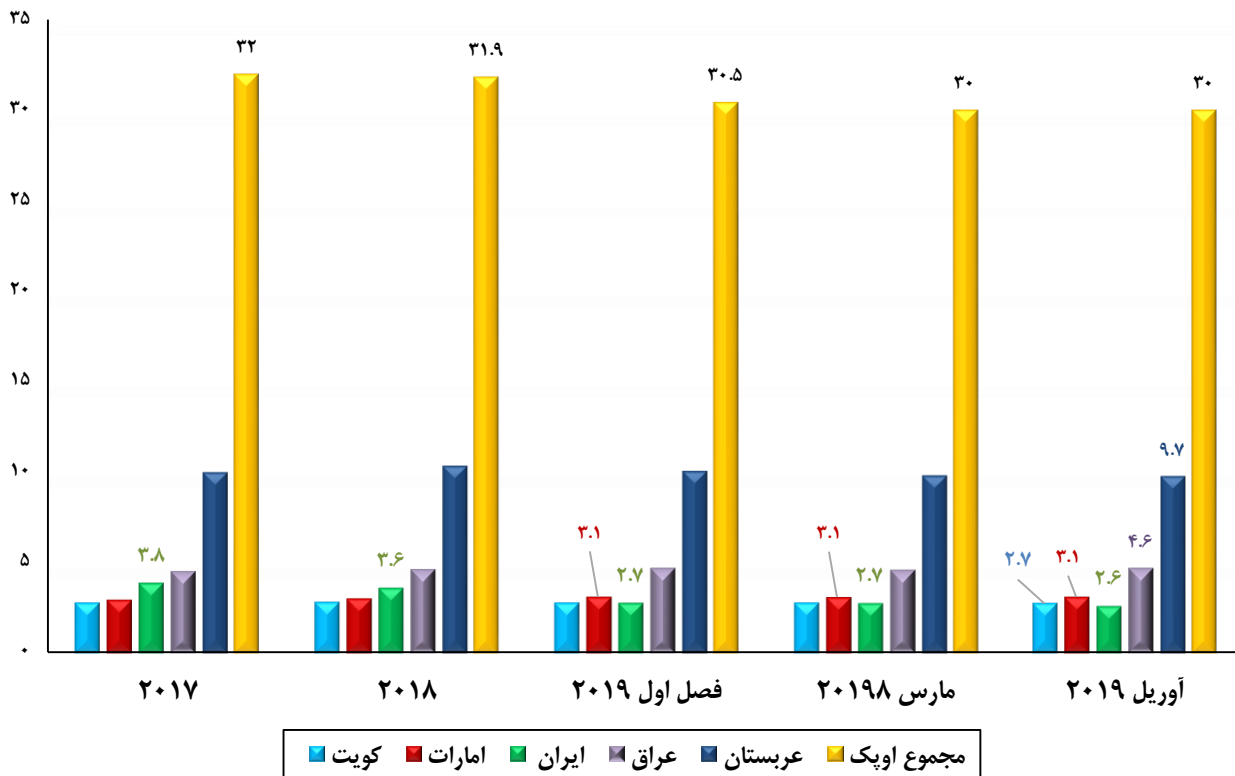
مطابق تخمین سازمان اوپک، در سال ۲۰۱۸ عرضه نفت غیراوپک با رشد ۲,۹۱ میلیون بشکه در روز به متوسط ۶۲,۳۷ میلیون بشکه در روز رسیده است. در مقابل طبق پیش‌بینی‌های انجام شده، عرضه نفت خام غیراوپک در سال ۲۰۱۹، ۲,۱۴ میلیون بشکه در روز افزایش خواهد یافت و به ۶۴,۵۲ میلیون بشکه در روز خواهد رسید. در واقع پیش‌بینی می‌شود ایالات متحده، برزیل، روسیه، استرالیا و انگلستان عامل اصلی این رشد باشند در حالی که انتظار می‌رود کشورهای مکزیک، قزاقستان، نروژ و اندونزی در مقایسه با سال‌های گذشته، بزرگترین افت را تجربه کنند.

عرضه گاز طبیعی مایع شده اوپک در سال ۲۰۱۸ به ۴,۷۶ میلیون بشکه در روز رسید که نسبت به سال قبل آن رشد حدود ۰,۱۳ میلیون بشکه در روز را نشان می‌دهد. پیش‌بینی شده که برای سال ۲۰۱۹، گاز طبیعی مایع شده اوپک افزایش ۰,۰۸ میلیون بشکه در روز داشته و به ۴,۸۴ میلیون بشکه در روز افزایش یابد.

در آوریل ۲۰۱۹، تولید نفت خام اوپک نسبت به ماه قبل آن (مارس ۲۰۱۹) تغییری نداشته و در میزان ۳۰,۰۳ میلیون بشکه در روز باقی مانده است. تولید نفت خام اوپک در سال ۲۰۱۸ نسبت به سال ۲۰۱۷ حدود ۰,۴۷ درصد کاهش یافته و از حدود ۳۲ میلیون بشکه در روز به ۳۱,۹ میلیون بشکه در روز رسیده است.

تولید نفت خام ایران در آوریل ۲۰۱۹ بر اساس اطلاعات منابع ثانویه، حدود ۲,۶ میلیون بشکه در روز بوده که میزان تولید آن معادل ۰,۱۶ میلیون بشکه در روز نسبت به مارس ۲۰۱۹ کاهش یافته است (کاهش حدود ۶ درصد). در آوریل ۲۰۱۹ ایران پنجمین تولیدکننده نفت خام در میان کشورهای عضو اوپک بوده در حالیکه در سال ۲۰۱۸ جایگاه سوم را در میان تولیدکنندگان نفت خام عضو اوپک به خود اختصاص داده است. تضعیف جایگاه ایران در تولید نفت خام به علت افزایش تولید کشورهای امارات و کویت و کاهش تولید نفت خام ایران بوده است. نمودار ۳ روند میزان تولید نفت مجموع اوپک و پنج کشور اول تولیدکننده اوپک را در مقاطع زمانی گوناگون، مقایسه می‌کند.

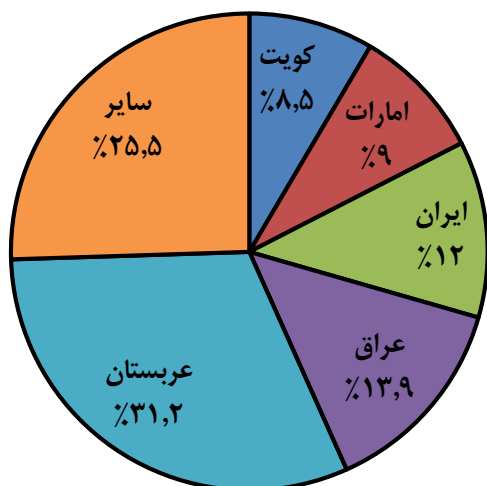
نمودار ۳- روند تولید کشورهای نفت خام برخی کشورهای عضو اوپک - میلیون بشکه در روز

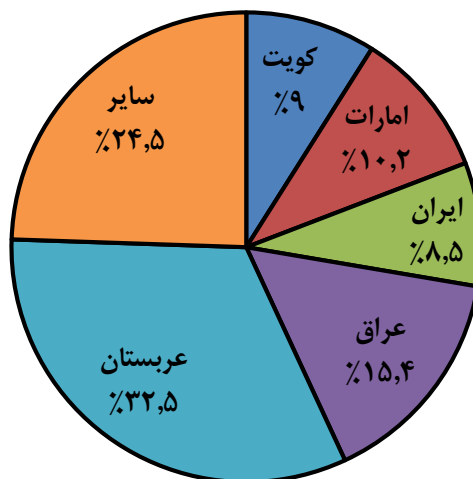
منبع داده‌ها: سازمان اوپک

مقایسه متوسط تولید نفت خام ایران در ماه آوریل ۲۰۱۹ در مقایسه با ماه مشابه سال قبل آن (آوریل ۲۰۱۸) حاکی از کاهش ۱,۲۷ میلیون بشکه‌ای تولید نفت خام ایران در هر روز (کاهش حدود ۳۳ درصدی) می‌باشد. نمودارهای ۴ و ۵ کاهش سهم ایران از تولید نفت خام اوپک در آوریل ۲۰۱۹ نسبت به آوریل ۲۰۱۸ (از ۱۲ درصد به ۸,۵ درصد) را نشان می‌دهند.

نمودار ۵- سهم تولیدکنندگان نفت اوپک
در آوریل ۲۰۱۸

نمودار ۴- سهم تولیدکنندگان نفت اوپک
در آوریل ۲۰۱۹

منبع داده‌ها: سازمان اوپک

تعداد حلقه های چاه نفت خام در ایران از سال ۲۰۱۸ تغییری نداشته و در ۱۵۷ حلقه ثابت مانده است. تعداد حلقه های چاه نفت در کشور عراق در آوریل ۲۰۱۹ نسبت به ماه قبل خود ۶ حلقه افزایش یافته است. جدول ۱ اطلاعات مربوط به تعداد حلقه چاه های نفت خام را نشان می دهد.

جدول ۱- تعداد چاه های نفت خام در ایران و عراق و کشورهای عضو و غیرعضو اوپک					
عنوان	۲۰۱۷	۲۰۱۸	فصل اول ۲۰۱۹	مارس ۲۰۱۹	آوریل ۲۰۱۹
ایران	۱۵۶	۱۵۷	۱۵۷	۱۵۷	۱۵۷
عراق	۴۹	۵۹	۶۵	۶۷	۷۳
امارات	۵۲	۵۵	۵۸	۵۷	۵۷
کویت	۵۴	۵۱	۴۴	۴۱	۴۳
کشورهای عضو اوپک	۵۵۳	۵۵۸	۵۶۵	۵۶۴	۵۷۷
کشورهای غیرعضو اوپک	۱۶۳۲	۱۸۰۹	۱۸۵۳	۱۸۰۶	۱۰۷۲۱
جهان	۲،۱۸۵	۲،۳۶۸	۲،۴۱۸	۲،۳۷۰	۲،۲۹۸

*- آمار کشور ایران تخمین زده شده است.

منبع داده‌ها: سازمان اوپک